

2014-03-18
Tjänsteskrivelse

Kontor
Kommunförvaltningen

Handläggare
Lisa Mattsson
08-5230 3422
lisa.mattsson@sodertalje.se

Kommunstyrelsen
Äldreomsorgsnämnden
Socialnämnden
Omsorgsnämnden

Betänkandet "Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten" SOU 2014:2

KS dnr 14/63
ÄON dnr 14/024
SN dnr 14/021
OMS dnr 14/033

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade den 13 september 2012 om direktiv (dir.2012:91) till en utredning om framtida valfrihetssystem inom socialtjänsten. Utredningens uppdrag var att analysera och utvärdera effekterna av införandet av lagen om valfrihetssystem inom socialtjänstområdet. Utifrån utvärderingen ska utredaren överväga för- och nackdelar med att införa en obligatorisk lagstiftning om valfrihetssystem inom socialtjänstområdet.

Betänkandet överlämnades av utredaren den 16 januari 2014. I utredningen föreslås att:

- Socialstyrelsen ges i uppdrag att utveckla och förvalta en vägledning som stödjer den personal som ska informera brukarna om valet av utförare.
- I socialtjänstlagen föreskrivs att alla kommuner ska skapa förutsättningar för brukarna att välja utförare av hemtjänst.
- Kommunen beslutar själv vilka delar av hemtjänsten som ska omfattas av möjligheten att välja.
- Kommunen väljer själv vilket upphandlingsätt som ska användas för att uppnå valfrihet.

Södertälje kommun avstyrker förslaget om obligatorium för valfrihetssystem inom hemtjänsten. Kommunens uppfattning är att ett obligatorium strider mot principerna om kommunernas rätt att själv utforma sin socialtjänst. Valet att tillämpa valfrihet inom hemtjänsten torde således bäst avgöras av respektive kommun.

Södertälje kommun bejakar dock utredningens förslag att låta kommunen välja själv vilket upphandlingssätt (LOV, LOU eller en kombination) som ska användas vid införande av valfrihet.

Kommunen noterar dock att på grund av brister i utredningsunderlaget tycks det oklart i vilken utsträckning LOV egentligen är kostnadsdrivande eller inte. Detta medför att det är svårt att ta ställning till underlagets relevans för de slutsatser som dras i utredningen och de förslag som följer av dessa.

Kommunen vill också understryka vikten av att säkerställa kommunernas möjlighet till insyn i verksamheterna. Dagens insyn försvåras av nuvarande konstruktion av sekretesslagstiftningen och personuppgiftslagen.

Beslutsunderlag

Kommunförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2014-03-18

Yttrande "Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten" (SOU 2014:2), daterat 2014-03-18

Utdrag ur betänkandet

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Yttrandet har inga ekonomiska konsekvenser.

Kommunförvaltningens förslag till nämnderna:

1. Nämnden tillstyrker kommunförvaltningens förslag till yttrande och översänder det till kommunstyrelsen.

Kommunförvaltningens förslag till kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen antar kommunförvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och översänder det som sitt remissvar till Socialdepartementet.

Martin Andrae
Stadsdirektör

Gilda Johansson
Socialdirektör

*Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen
Socialdepartementet
Akten*

Sammanfattning

I detta betänkande redogör vi för vårt arbete och våra förslag om valfrihet inom socialtjänstens område. Betänkandet inleds med en beskrivning av hur valfrihetssystemen utvecklats och dess betydelse för brukarna. Därefter redogör vi för vår kartläggning av befintliga utförare och för vår jämförelse av kvalitet, kostnader och effektivitet mellan kommuner som tillämpar respektive inte tillämpar lagen om valfrihet, LOV. Vi belyser även sambandet mellan vinstutdelning, ersättningssystem och kvalitet samt frågor om kvalitetssäkring och ekonomisk uppföljning. Betänkandet avslutats med våra förslag om valfrihetens omfattning och om hur brukarna kan stöttas i valet av utförare.

Valfrihetssystemens utveckling och dess betydelse för brukarna

Det har gått en relativt kort tid sedan LOV trädde i kraft den 1 januari 2009. Det är därför inte förvånande att det finns få data som mäter systemets betydelse för brukarna. Bristen på data innebär att de slutsatser som vi kan dra endast ska ses som indikationer på vilka effekter som införandet av LOV har lett till.

I oktober 2013 hade 181 av landets 290 kommuner infört eller beslutat om att införa valfrihetssystem inom en eller flera verksamheter. Detta kan jämföras med situationen innan LOV trädde i kraft då ett 40-tal kommuner erbjöd olika former av kundval. Det område som är vanligast att man etablerar valfrihetssystem inom är hemtjänsten.

Ett av motiven vid införandet av LOV var att en mångfald av utförare skulle leda till att tjänsterna bättre anpassades till brukarnas behov. Vår studie visar att antalet utförare ökat väsentligt och att

drygt 70 procent erbjuder profilerade tjänster, där språk är den vanligaste profileringen.

De undersökningar som finns tyder på att brukarna är nöjda med och uppskattar möjligheten att kunna välja. En majoritet av brukarna i den undersökning vi genomfört anser att valfrihetssystemen inom hemtjänsten i de aktuella kommunerna bör behållas. I vår brukarundersökning uppgav 45 procent av brukarna att de gjort ett val av utförare. De brukare som gjort ett val verkar i högre utsträckning vara nöjda med hemtjänsten än de som inte valt.

Att inte fler brukare väljer kan höra samman med att dessa anser att det är svårt att välja samt att avgöra vad som skiljer de olika utförarna åt. Tidpunkten för valet, som vid många tillfällen sammanfaller med sjukdom eller olycksfall, spelar förmodligen också stor roll för brukarnas möjligheter att göra ett val. De brukare som väljer anser dock inte att valet är svårt. Att inte fler brukare gör ett omval av utförare kan ha ett samband med att brukarna är nöjda och att de därför inte ser något behov av att välja om.

Vad gäller valfrihetssystemens påverkan på kvaliteten visar utredningens studie inte på några skillnader vad gäller brukarnöjdheten i de studerade kommunerna som tillämpar respektive inte tillämpar LOV.

Samtliga kommuner bör erbjuda brukarna valfrihet inom hemtjänsten och brukarna bör stöttas i valet

Vår uppfattning, som bland annat baseras på vår egen undersökning, är att brukarna uppskattar möjligheten att välja utförare av hemtjänst och att möjligheten att välja inte bör vara beroende av i vilken kommun man bor. Vi föreslår därför att Sveriges samtliga kommuner, genom en ändring av socialtjänstlagen, ska vara skyldiga att skapa förutsättningar för brukarna att välja mellan olika utförare inom hemtjänsten. För att det ska vara möjligt att ta hänsyn till kommunernas olika förutsättningar innebär vårt förslag att kommunerna själva får bestämma i vilken omfattning, det vill säga vilka tjänster inom hemtjänsten, som ska omfattas av valfrihetslösningen. Vidare får kommunerna välja om valfriheten ska erbjudas med stöd av LOV, med stöd av lagen om offentlig upphandling, LOU, eller med stöd av en kombination av dessa lagar.

En förutsättning för att brukarna ska kunna tillgodogöra sig fördelarna med valfrihet är att de gör ett val. Vår uppfattning är att den

som lämnar informationen i ökad utsträckning ska kunna stödja brukarna i valet. Socialstyrelsen föreslås därför få i uppdrag att ta fram en vägledning till stöd för personalen i deras arbete med att informera brukarna vid valet av utförare. Socialstyrelsen ska även ta fram en vägledning för hur information kan förmedlas och göras tillgänglig för brukare med nedsatt beslutsförmåga.

Kostnader, kvalitet och effektivitet i hemtjänsten

Vi har genomfört en jämförelse av kostnader, kvalitet och effektivitet mellan 65 kommuner som tillämpar LOV och 69 kommuner som inte tillämpar LOV.

Vi kan inte se några skillnader mellan de båda kommungrupperna som kan hänföras till LOV vad gäller kvalitet eller effektivitet. Vad gäller kostnaderna kan vi konstatera att kostnadsökningen har varit lägre i de kommuner som tillämpar LOV än ökningen i de kommuner som inte tillämpar LOV.

Samband mellan kvalitet och värdeöverföringar till ägarna

Vi har analyserat sambandet mellan kvalitet och värdeöverföringar till ägarna i 14 företag. Företagen är anslutna till valfrihetssystem inom hemtjänst i två kommuner. Som en följd av det begränsade antalet företag och metodproblem vid analysen bör den ses som ett möjligt sätt att åskådliggöra sambandet mellan värdeöverföringar och kvalitet. Det är enligt vår uppfattning inte möjligt att dra några generella slutsatser av resultaten.

För de företag som studerats går det inte att se något tydligt samband mellan kvalitet i form av brukarnöjdhet och värdeöverföringar till ägarna.

Våra förslag i korthet

Lättillgänglig och kvalitetssäkrad information

- Socialstyrelsen ges i uppdrag att utveckla och förvalta en vägledning om hur information i valfrihetssystem kan förmedlas till personer som har nedsatt beslutsförmåga.
- Socialstyrelsen ges i uppdrag att utveckla och förvalta en vägledning som stödjer den personal som ska informera brukarna om valet av utförare.
- För att finansiera de båda vägledningarna avsätts 4 miljoner kronor.

Utökad valfrihet

- I socialtjänstlagen föreskrivs att alla kommuner ska skapa förutsättningar för brukarna att välja utförare av hemtjänst.
- Kommunen beslutar själv vilka delar av hemtjänsten som ska omfattas av möjligheten att välja.
- Kommunen väljer själv vilket upphandlingssätt som ska användas för att uppnå valfrihet.
- De kommuner som inte tidigare ansökt om stimulansbidrag för att förbereda och utveckla valfrihetssystem ska kunna ansöka om bidrag. Även kommuner som tidigare erhållit stimulansbidrag men som därefter beslutat att inte införa valfrihetssystem ska kunna få del av medlen. För ändamålet avsätts 45 miljoner kronor som efter ansökan fördelas av Socialstyrelsen.
- För att kommunerna ska kunna utreda hur valfrihet inom särskilt boende ska kunna uppnås avsätts 10 miljoner kronor. Medlen ska efter ansökan fördelas av Socialstyrelsen.

Datum
2014-03-18

Yttrande

Dnr
14/024

Till
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Handläggare
Lisa Mattsson,
08-52303422
lisa.mattsson@sodertalje.se

Betänkandet "Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten" (SOU 2014:2)

Sammanfattning

Södertälje kommun avstyrker förslaget om obligatorium för valfrihetssystem inom hemtjänsten. Kommunens uppfattning är att ett obligatorium strider mot principerna om kommunernas rätt att själv utforma sin socialtjänst. Valet att tillämpa valfrihet inom hemtjänsten torde således bäst avgöras av respektive kommun.

Södertälje kommun bejakar dock utredningens förslag att låta kommunen välja själv vilket upphandlingssätt (LOV, LOU eller en kombination) som ska användas vid införande av valfrihet.

Kommunen vill också understryka vikten av att säkerställa kommunernas möjlighet till insyn i verksamheterna. Dagens insyn försvåras av nuvarande konstruktion av sekretesslagstiftningen och personuppgiftslagen.

Övergripande synpunkter

Södertälje kommun avstyrker förslaget om obligatorium för valfrihetssystem inom hemtjänsten. Kommunalt självstyre och subsidiarietsprincipen är centrala delar i den svenska förvaltningsmodellen. Kommunens uppfattning är därför att ett obligatorium strider mot principerna om kommunernas rätt att själv utforma sin socialtjänst. Förtroendevalda i kommunerna måste ges möjlighet att fatta beslut som på bästa sätt överensstämmer med den egna kommunens förutsättningar och behov. Valet att tillämpa valfrihet inom hemtjänsten torde således bäst kunna avgöras av respektive kommun.

Södertälje kommun bejakar utredningens förslag att låta kommunen välja själv vilket upphandlingssätt (LOV, LOU eller en kombination) som ska användas vid införande av valfrihet. Vid tillskapande av valfrihetssystem är det av yttersta vikt att kommunerna ges så goda förutsättningar som möjligt att skapa system som präglas av rättssäkerhet, tydlighet och säkerställande av kvalitet. För att kunna uppnå detta behöver kommunen ges möjlighet att konstruera system som är anpassat efter lokal näringslivsstruktur, resurser för kontroll och uppföljning och politiska mål och viljeinriktningar.

Särskilda synpunkter

Avsnitt 5.7 Sammanfattning av valfrihetssystemets betydelse för brukarna

Utredningen konstaterar att brukarna generellt sett är positiva till att välja utförare.

Södertälje kommun ser positivt på att brukarnas inflytande över sin vardag ökar.

Kommunens erfarenhet är dock att andelen som gör ett eget val fortfarande får anses vara relativt låg liksom andel som byter utförare. Precis som utredningen konstaterar finns även andra mått som äldre betraktar som centrala för att uppleva inflytande, såsom möjlighet att påverka insatsernas utformning och kontinuitet.

Kapitel 7 Kvalitet, kostnader och effektivitet

Hur kvalitet, kostnader och effektivitet relaterar till drift av valfrihetssystem är en central frågeställning. Kapitlet redogör för olika undersökningar som bedrivits inom detta område. Kommunen noterar dock att viss information behandlas tämligen svepande. Ett exempel på detta är att *"Beviljade hemtjänsttimmar per brukare och månad är dock högre i gruppen av kommuner som tillämpar LOV."* Detta kommenteras inte ytterligare i analysen. Antalet beviljade timmar är dock ett utslag av myndighetsutövningen och har ingen självklar koppling till tillämpning av valfrihetssystem. Det hade således varit intressant att närmare undersöka detta.

Införande av valfrihetssystem innebär nya utmaningar för egen regi verksamhet avseende kostnadsberäkningar och långsiktigheten i planeringen. I det fall externa aktörers verksamhet läggs ner kan det också innebära att kommunen med kort varsel behöver gå in och ta över verksamhet. Sammantaget noterar kommunen dock att det tycks oklart i vilken utsträckning LOV egentligen är kostnadsdrivande eller inte. Det saknas tillräckligt med information om de lokala strukturerna för att fastställa eventuella orsakssamband. Detta medför att det är svårt att ta ställning till underlagets relevans för de slutsatser som dras i utredningen och de förslag som följer av dessa.

Avsnitt 9.1 Kvalitetssäkring och ekonomisk uppföljning

Utredningen föreslår att fullmäktige ska anta ett program med mål och riktlinjer för de kommunala angelägenheter som lämnas över till privata utförare. Södertälje kommun instämmer i detta och vill understryka vikten av att säkerställa kommunernas möjlighet till insyn i verksamheterna. Dagens insyn försvåras av nuvarande konstruktion av sekretesslagstiftningen och personuppgiftslagen. Det är dock av yttersta vikt att ansvariga politiker kan få den information som behövs för att kunna kvalitetssäkra verksamheten.

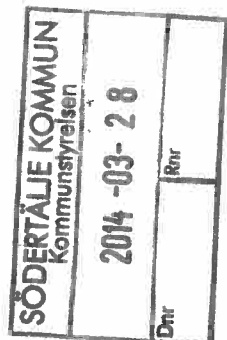
Avsnitt 10.3 Förslag om förbättrad informationsgivning

Biståndshandläggarna får en ny roll vid införande av valfrihetssystem. Valfrihetssystemet förutsätter likabehandling av alla utförare, samtidigt som biståndshandläggarna förväntas stötta den enskilde i valet. Södertälje kommun vill därför i enlighet med utredningens förslag instämna i behovet av tydligare stöd till biståndshandläggarna för att klara av sin roll som vägledare vid val utförare.

§ 4

Betänkandet "Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten" SOU 2014:2

Dnr SN 14/021

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade den 13 september 2012 om direktiv (dir.2012:91) till en utredning om framtida valfrihetssystem inom socialtjänsten. Utredningens uppdrag var att analysera och utvärdera effekterna av införandet av lagen om valfrihetssystem inom socialtjänstområdet. Utifrån utvärderingen ska utredaren överväga för- och nackdelar med att införa en obligatorisk lagstiftning om valfrihetssystem inom socialtjänstområdet.

Betänkandet överlämnades av utredaren den 16 januari 2014. I utredningen föreslås att:

Socialstyrelsen ges i uppdrag att utveckla och förvalta en vägledning som stödjer den personal som ska informera brukarna om valet av utförare.

I socialtjänstlagen föreskrivs att alla kommuner ska skapa förutsättningar för brukarna att välja utförare av hemtjänst.

Kommunen beslutar själv vilka delar av hemtjänsten som ska omfattas av möjligheten att välja. Kommunen väljer själv vilket upphandlingssätt som ska användas för att uppnå valfrihet.

Södertälje kommun avstyrker förslaget om obligatorium för valfrihetssystem inom hemtjänsten. Kommunens uppfattning är att ett obligatorium strider mot principerna om kommunernas rätt att själv utforma sin socialtjänst. Valet att tillämpa valfrihet inom hemtjänsten torde således bäst avgöras av respektive kommun.

Södertälje kommun bejakar dock utredningens förslag att låta kommunen välja själv vilket upphandlingssätt (LOV, LOU eller en kombination) som ska användas vid införande av valfrihet.

Kommunen noterar dock att på grund av brister i utredningsunderlaget tycks det oklart i vilken utsträckning LOV egentligen är kostnadsdrivande eller inte. Detta medför att det är svårt att ta ställning till underlagets relevans för de slutsatser som dras i utredningen och de förslag som följer av dessa.

Kommunen vill också understryka vikten av att säkerställa kommunernas möjlighet till insyn i verksamheterna. Dagens insyn försvåras av nuvarande konstruktion av sekretesslagstiftningen och personuppgiftslagen.

§ 4 forts. Då socialnämnden har ställt in sitt sammanträde den 25 mars, nästa sammanträde inte är förrän den 22 april och ärendet är av brådskande natur tar ordförande beslut i ärendet.

Beslutsunderlag

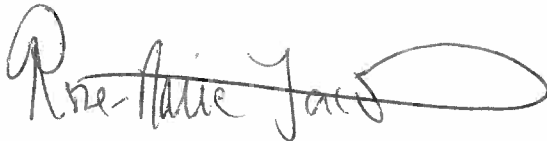
Kommunförvaltningens tjänsteskrivelse 2014-03-18

Yttrande "Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten" (SOU 2014:2),
daterat 2014-03-18

Utdrag ur betänkandet

Socialnämndens ordförandes beslut

Nämnden tillstyrker kommunförvaltningens förslag till yttrande och översänder det till kommunstyrelsen.

Rose-Marie Jacobsson (S)

Ordförande i socialnämnden

Beslutet är fattat på socialnämndens vägnar i enlighet med delegationsordningens regler om ordförandes beslutanderätt i brådskande ärenden.

Anne-Marie Larsson (M), Harald Haapala (FP) och Martin Ahlman (KD) lämnar in en särskild inlägga till beslutet.

*Beslutet expedieras till:*Kommunstyrelsen
Socialdepartementet
Akten

Justerandes signum

Anslagsdatum

Utdragsbestyrkande

	2014-03-24	
---	------------	---

Inläga till socialnämndens ordförandebeslut fattat den 24 mars 2014

Betänkande ”Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten” (SOU 2014:2)

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade den 13 september 2012 om direktiv till en utredning om framtidens valfrihetssystem inom socialtjänsten. Utredningens uppdrag var att analysera och utvärdera effekterna av införandet av lagen om valfrihetssystem inom socialtjänsten. Utifrån utvärderingen ska utredaren överväga för- och nackdelar med införandet av en obligatorisk lagstiftning om valfrihetssystem inom socialtjänsten.

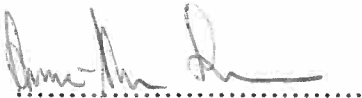
Betänkandet överlämnades av utredaren den 16 januari 2014. I utredningen föreslås att:

- Socialstyrelsen ges i uppdrag att utveckla och förvalta en vägledning som stödjer den personal som ska informera brukarna om valet av utförare.
- I socialtjänstlagen föreskrivs att alla kommuner skall skapa förutsättningar för brukare att välja utförare av hemtjänst.
- Kommunen beslutar själv vilka delar av hemtjänsten som ska omfattas av möjligheten att välja.

Ärende

Dessa tre punkter är vi helt överens med socialstyrelsens utredare om. Vad vi däremot inte kan instämma i är att kommunen skall ha frihet att välja vilka upphandlingssätt som ska användas för att uppnå valfrihet. Vi menar att om LOU används i en kommun kan kommunen kraftigt begränsa valfriheten genom att inte tillåta mer än ett fåtal entreprenörer att delta i upphandlingen. Dessutom begränsas möjligheten för mindre företag att delta i upphandlingen. Orsaken till detta ställningstagande är att vi i Södertälje kommun sett konsekvenserna av att kommunen går in och begränsar valfrihet för brukarna genom att starkt begränsa antalet utförare som verka inom kommunen.

Vi finner det anmärkningsvärt att valfriheten inte skall vara lika i landet då vi kan se att en socialdemokratiskt styrd kommun starkt begränsar valfriheten för våra brukare.

.....
Anne-Marie Larsson (M)

.....
Harald Haapala (FP)

.....
Martin Ahlman (KD)

§ 30

Betänkandet "Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten" SOU 2014:2

Dnr OMS 14/033

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade den 13 september 2012 om direktiv (dir.2012:91) till en utredning om framtida valfrihetssystem inom socialtjänsten. Utredningens uppdrag var att analysera och utvärdera effekterna av införandet av lagen om valfrihetssystem inom socialtjänstområdet. Utifrån utvärderingen ska utredaren överväga för- och nackdelar med att införa en obligatorisk lagstiftning om valfrihetssystem inom socialtjänstområdet.

Betänkandet överlämnades av utredaren den 16 januari 2014. I utredningen föreslås att:

- Socialstyrelsen ges i uppdrag att utveckla och förvalta en vägledning som stödjer den personal som ska informera brukarna om valet av utförare.
- I socialtjänstlagen föreskrivs att alla kommuner ska skapa förutsättningar för brukarna att välja utförare av hemtjänst.
- Kommunen beslutar själv vilka delar av hemtjänsten som ska omfattas av möjligheten att välja.
- Kommunen väljer själv vilket upphandlingssätt som ska användas för att uppnå valfrihet.

Södertälje kommun avstyrker förslaget om obligatorium för valfrihetssystem inom hemtjänsten. Kommunens uppfattning är att ett obligatorium strider mot principerna om kommunernas rätt att själv utforma sin socialtjänst. Valet att tillämpa valfrihet inom hemtjänsten torde således bäst avgöras av respektive kommun.

Södertälje kommun bejakar dock utredningens förslag att låta kommunen välja själv vilket upphandlingssätt (LOV, LOU eller en kombination) som ska användas vid införande av valfrihet.

Kommunen noterar dock att på grund av brister i utredningsunderlaget tycks det oklart i vilken utsträckning LOV egentligen är kostnadsdrivande eller inte. Detta medför att det är svårt att ta ställning till underlagets relevans för de slutsatser som dras i utredningen och de förslag som följer av dessa.

Kommunen vill också understryka vikten av att säkerställa kommunernas möjlighet till insyn i verksamheterna. Dagens insyn försvåras av nuvarande konstruktion av sekretesslagstiftningen och personuppgiftslagen.

Justerandes signum

Anslagsdatum

Utdragsbestyrkande

	2014-04-01	
---	------------	---

§ 30
forts.

Beslutsunderlag

Kommunförvaltningens tjänsteskrivelse 2014-03-18
Yttrande från kommunala handikapprådet 2014-03-26
Yttrande "Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten" (SOU 2014:2),
daterat 2014-03-18
Utdrag ur betänkandet

Yrkande

Anne-Marie Larsson (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag med undantag av punkten; Kommunen väljer själv vilket upphandlingssätt som ska användas för att uppnå valfrihet.

Fahima Madoson (C), Eblin Shahho (KD) och Ingrid Hult (SD) bifaller Anne-Marie Larssons yrkande.

Ordförande yrkar avslag till Anne-Marie Larssons yrkande och bifall till förvaltningens förslag utan ändring.

Proposition

Ordförande ställer proposition på Anne-Marie Larsson yrkande om bifall till förvaltningens förslag med ändring mot sitt eget yrkande om bifall till förvaltningens förslag utan ändring och finner att ordförandes eget yrkande bifallits.

Omsorgsnämndens beslut

Nämnden tillstyrker kommunförvaltningens förslag till yttrande och översänder det till kommunstyrelsen.

Reservation

Reservation från Moderaterna inlämnad av Anne-Marie Larsson (M)
Fahima Madoson (C), Eblin Shahho (KD) och Ingrid Hult (SD) meddelar att de ställer sig bakom Anne-Marie Larssons reservation.

Beslutet expedieras till:

Kommunstyrelsen
Socialdepartementet
Akten

Justerandes signum

Anslagsdatum

Utdragsbestyrkande

	2014-04-01	
---	------------	---

Omsorgsnämnden

Ärende: 6

RESERVATION

2014-03-27

Betänkande "Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten" (SOU 2014:2)

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade den 13 september 2012 om direktiv till en utredning om framtidens valfrihetssystem inom socialtjänsten. Utredningens uppdrag var att analysera och utvärdera effekterna av införandet av lagen om valfrihetssystem inom socialtjänsten. Utifrån utvärderingen ska utredaren överväga för- och nackdelar med införandet av en obligatorisk lagstiftning om valfrihetssystem inom socialtjänsten.

Betänkandet överlämnades av utredaren den 16 januari 2014. I utredningen föreslås att:

- Socialstyrelsen ges i uppdrag att utveckla och förvalta en vägledning som stödjer den personal som ska informera brukarna om valet av utförare.
- I socialtjänstlagen föreskrivs att alla kommuner skall skapa förutsättningar för brukare att välja utförare av hemtjänst.
- Kommunen beslutar själv vilka delar av hemtjänsten som ska omfattas av möjligheten att välja.

Ärende

Dessa tre punkter är vi helt överens med socialstyrelsens utredare om. Vad vi däremot inte kan instämma i är att kommunen skall ha frihet att välja vilka upphandlingssätt som ska användas för att uppnå valfrihet. Vi menar att om LOU används i en kommun kan kommunen kraftigt begränsa valfriheten genom att inte tillåta mer än ett fåtal entreprenörer att delta i upphandlingen. Dessutom begränsas möjligheten för mindre företag att delta i upphandlingen. Orsaken till detta ställningstagande är att vi i Södertälje kommun sett konsekvenserna av att kommunen går in och begränsar valfrihet för brukarna genom att starkt begränsa antalet utförare som verka inom kommunen.

Vi finner det anmärkningsvärt att valfriheten inte skall vara lika i landet då vi kan se att en socialdemokratiskt styrd kommun starkt begränsar valfriheten för våra brukare.

För Moderata samlingspartiet

Anne-Marie Larsson (M)

Caisa Ekstrand (M)